

Odluka kojom se deblokira imenovanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

br. 09/23

Koristeći se ovlastima koje su visokom predstavniku dane člankom V Aneksa 10 (Sporazum o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji glede tumačenja spomenutog Sporazuma o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora; i posebice uzevši u obzir članak II. 1. (d) gore navedenog Sporazuma, prema kojem visoki predstavnik “pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve probleme koji se pojave u svezi s civilnom provedbom”;

Pozivajući se na stavak XI. 2. Zaključaka Konferencije za provedbu mira održane u Bonu 9. i 10. prosinca 1997. godine, u kojem je Vijeće za provedbu mira pozdravilo nakanu visokog predstavnika da uporabi svoj konačni autoritet u zemlji glede tumačenja Sporazuma o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, “donošenjem obvezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim”, u svezi s određenim pitanjima, uključujući (u skladu s točkom (c) ovog stavka) i “mjere u svrhu osiguranja provedbe Mirovnog sporazuma na čitavom teritoriju Bosne i Hercegovine i njezinih entiteta”;

Pozivajući se također na stavak 4 Rezolucije 1174 (1998) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda od 15. lipnja 1998. godine, prema kojem Vijeće sigurnosti, u skladu s poglavljem VII Povelje Ujedinjenih naroda “...ponavlja da je visoki predstavnik konačni autoritet za tumačenje Aneksa 10 o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora i da u slučaju spora može davati svoja tumačenja i preporuke, te donositi obvezujuće odluke, kako god ocijeni da je neophodno, o pitanjima koja je obrazložilo Vijeće za provedbu mira u Bonu 9. i 10. prosinca 1997. godine”;

Naglašavajući da je Upravni odbor Vijeća za provedbu mira još 2021. godine osudio “stagnaciju i nefunkcionalnost u FBiH, uključujući i neimenovanje vlâsti na razini Federacije (...) tri i po godine nakon Općih izbora 2018. godine, što je ustavna obveza, dakle samim tim i obveza iz Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini”;

Podsjećajući da je Bosna i Hercegovina demokratska država koja treba da funkcionira prema načelima vladavine prava i uz slobodne i demokratske izbore;

Imajući u vidu da izbori predstavljaju ključni element demokratskog upravljanja te da su, u slučaju da se izborni rezultati ne odraze u institucionalnom ustrojstvu, u opasnost dovedeni cjelokupna demokratska struktura i cjelokupan legitimitet vlasti;

Ističući da bi ponavljanje situacije u kojoj se izbori održavaju, ali da pritom nikada nisu dobili odgovarajući učinak, imalo teške, pa čak i katastrofalne posljedice jer bi spriječilo mogućnost da država unaprijedi reformsku agendu potrebnu za integraciju u EU i podstaknulo bi široko rasporostranjeni skepticizam prema izborima i nepovjerenje u demokraciju u cijelosti;

Konstatirajući da su upravo nespremnost odnosno nesposobnost relevantnih političkih aktera da postignu kompromis u svezi s

izbornom reformom i formiranjem vlasti toliko dugo vremena doveli do donošenja mojih odluka od 2. listopada 2022. godine;

Izražavajući žaljenje zbog činjenice da je istekao ustavom predviđeni rok za imenovanje Vlade Federacije BiH, a da pritom predsjednik Federacije nije mogao izvršiti imenovanje uz suglasnost dva dopredsjednika;

Izražavajući žaljenje zbog toga što je Federacija suočena s političkim zastojem i što su se, umjesto nastojanja da postignu kompromis, politički blokovi koristili maksimalističkim zahtjevima, etnonacionalističkim taktikama zastrašivanja i neprihvatanjem političke realnosti i odgovornosti prema građanima;

Trajno svjesni potrebe da se osigura da se garancije i zaštitni mehanizmi koji su ugrađeni u Ustav Federacije BiH ne koriste na štetu odgovornog upravljanja i funkcionalnosti institucija;

Napominjući da je u institucijama Federacije BiH poduzeto nekoliko inicijativa za pronalaženje dugoročnog rješenja za situacije u kojima se formiranje vlasti opstruira, uključujući i jednu inicijativu kojom je "Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH naložio Ustavnom povjerenstvu (...) [da] inicira usklađivanje i/ili izmjenu i dopunu ustavnih odredbi za izbor Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, kako bi se postiglo trajno ustavno rješenje kojim će se omogućiti imenovanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (...);

Pozdravljajući ove i druge inicijative kojima se nastoje utvrditi takva dugoročna rješenja u budućnosti;

Pozivajući Parlament da pristupi rješavanju ovih pitanja u sklopu reformi potrebnih za eliminiranje diskriminacije usmjerene protiv grupe Ostalih i poboljšanje funkcionalnosti u Federaciji u okviru procesa koji je inkluzivan i koji se oslanja na konzultacije s najširim mogućim krugom zainteresiranih strana;

Podsjećajući na činjenicu da, usprkos tome što je Ustavni sud u više navrata isticao da je takve reforme potrebno provesti nakon provođenja presuda Europskog suda za ljudska prava u grupi predmeta Sejdić-Finci, sa provođenjem tih presuda se sada zaostaje i da bi trebalo iznaći rješenja kako bi se okončala diskriminacija koja postoji prema entitetskim ustavima u prve dvije godine mandata postojećeg zakonodavnog tijela;

Konstatirajući da se u cilju formiranja nove vlade ne može čekati s tim da takvi napori urode plodom;

Uvjeren u to da se trenutačni zastoj ne smije nastaviti te da bez stabilne Federacije ne može biti ni funkcionalne države niti napretka prema budućnosti koju građani ove zemlje zaslužuju;

Svjestan stoga važnosti prevazilaženja trenutnog zastoja u institucijama Federacije BiH s ciljem da se Bosna i Hercegovina na smislen način uključi u reforme koje su neophodne kako bi ova zemlja postigla napredak na svom putu ka integraciji u Europsku uniju i kako bi realizirala Odluku Europskog vijeća donesenu na njegovom samitu od 15. prosinca 2022. godine kojom se potvrđuje odluka o dodjeli statusa države kandidata za članstvo u EU Bosni i Hercegovini;

Uvjeren da se nijednim zakonom ili ustavom ne može nametnuti politička dobra volja i da se zastoji u sistemu zasnovanom na konsenzusu uvijek mogu prevazići putem političkog kompromisa te da nijedna politička stranka nema monopol nad predstavljanjem bilo kojega konstitutivnog naroda u Vladi, što je zajamčeno člankom IV.B.4, stavak (1) Ustava Federacije;

Uzimajući u obzir i imajući u vidu sve prethodno navedeno, visoki predstavnik ovim donosi sljedeću odluku:

ODLUKA

kojom se deblokira imenovanje Vlade Federacije Bosne i

Hercegovine

Članak 1.

(1) Premijer, zamjenici premijera i ministri Vlade Federacije koje je predsjednica Federacije BiH predložila u prijedlogu odluke koji je potpisala 30. ožujka 2023. godine, sa kojim se jedan od dopredsjednika suglasio 3. travnja 2023. godine i koji je izmijenjen 27. travnja 2023. godine, ovom Odlukom se smatraju imenovanim u skladno članku IV.B.5. stavak (1) Ustava Federacije.

(2) Za svaki potpis koji je potrebno priložiti, suglasnost koju konkretno trebaju dati dopredsjednici Federacije, te konzultacije koje je potrebno izvršiti u cilju ostvarivanja imenovanja Vlade Federacije sukladno članku IV.B.5, stavak (1) Ustava Federacije, ovom odlukom se smatra da su priloženi, dati i izvršeni u primjerenom i propisanom obliku.

Članak 2.

(1) Vlada Federacije će biti izabrana nakon što njeno imenovanje bude potvrđeno većinom glasova u Zastupničkom domu Federacije BiH sukladno članku IV.B.5, stavak (1) Ustava Federacije.

(2) Predsjedatelj Zastupničkoga doma će sazvati žurnu sjednicu koja će se održati najkasnije do 28. travnja 2023. godine. Potvrđivanje imenovane Vlade bit će jedina točka dnevnoga reda ove sjednice.

Članak 3.

(1) Parlament Federacije će se maksimalno potruditi da pokrene postupak donošenja amandmana na članak IV.B.5. Ustava Federacije BiH koji bi, ukoliko bude usvojen u skladu s člankom VIII.1. Ustava Federacije BiH, mogao omogućiti da će nadležne institucije u Federaciji ispoštovati svoju

obvezu da osiguraju da Vlada Federacije bude izabrana.

(2) Amandman koji se nalazi u privitku ove Odluke, a koji čini sastavni dio ove Odluke, stupa na snagu 1. svibnja 2024. godine, pod uvjetom da prije tog datuma Parlament Federacije BiH ne odluči drukčije putem donošenja amandmana na Ustav Federacije sukladno odredbi stavka (1) ovog članka.

(3) Izuzetno od odredbe stavka (2) ovog članka, amandman koji se nalazi u privitku ove Odluke stupa na snagu danom raspuštanja Parlamenta Federacije ili bilo kojeg njegovog doma sukladno članku IV.A.16. Ustava Federacije ukoliko raspuštanje nastupi prije datuma predviđenog u stavku (2) ovog članka.

(4) Nakon stupanja na snagu, priloženi amandman će imati prvenstvo u odnosu na bilo koje nekonzistentne odredbe bilo kojeg zakona, propisa ili akta. Nije potreban niti jedan dodatni normativni akt kako bi se osigurao pravni učinak ovog amandmana. Međutim, vlasti u Federaciji BiH i dalje imaju obvezu da takve zakone, propise i akte usklade s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 4.

Ova se Odluka odmah objavljuje u Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine i na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i stupa na snagu odmah, dok će Amandman na Ustav Federacije BiH, koji se nalazi u privitku ove Odluke, stupiti na snagu onako kako je propisano i sukladno uvjetima predviđenim u članku 3. ove Odluke.

Sarajevo, 27. travnja 2023.

Visoki predstavnik

Christian Schmidt

AMANDMAN NA USTAV

FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 1/94, 1/94, 13/97, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 52/02, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05, 32/07, 88/08, 79/22 i 80/22) mijenja se i glasi:

Amandman CXXXI

U članku IV.B.5, stavci (1) i (2) mijenjaju se glase:

(1) Predsjednik Federacije će, nakon konzultacija s predsjedateljem i dopredsjedateljem oba doma, predsjednicima klubova i dopredsjednicima Federacije, odrediti mandatara za sastav Vlade koji ima vjerodostojne šanse da dobije potporu u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije. Mandatar je u roku od 15 dana dužan izvijestiti predsjednika o formiranju Vlade koju bi, ukoliko je bude imenovao predsjednik Federacije uz suglasnost oba dopredsjednika Federacije sukladno stavku (2) ovog članka, mogla podržati većina u Zastupničkom domu.

(2) Vladu Federacije imenuje predsjednik Federacije uz suglasnost oba dopredsjednika Federacije, u roku od 30 dana od dana izbora predsjednika i dva dopredsjednika. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će biti izabrana nakon što je njeno imenovanje potvrdio većinom glasova Zastupnički dom Federacije.

Nakon stavka (2), dodaju se novi stavci (3) do (7), koji glase:

(3) Ukoliko predsjednik Federacije ne uspije imenovati Vladu Federacije uz suglasnost oba dopredsjednika Federacije sukladno stavku (2) ovog članka, predsjednik će dobiti dodatni rok od 30 dana da ponovi postupak predviđen u prva dva stavka ovog članka.

(4) Ukoliko predsjednik Federacije ponovno ne uspije

imenovati Vladu Federacije uz suglasnost oba dopredsjednika Federacije sukladno stavku (3) ovog članka, Vlada koju predloži predsjednik Federacije uz suglasnost jednog dopredsjednika prosljeđuje se Parlamentu Federacije. Ovako predložena Vlada smatra se izabranom ukoliko bude potvrđena većinom glasova u Zastupničkom domu, a potom većinom glasova u Domu naroda, pod uvjetom da glasovi protiv ne uključuju tri petine ili više izaslanika u jednom ili više klubova konstitutivnih naroda.

(5) Svako upražnjeno mjesto popunjava se sukladno postupku predviđenom u stavcima (2) i (4) ovog članka, ukoliko zakonom nije drukčije predviđeno.

(6) Ukoliko Vlada ne bude izabrana sukladno stavku (4) ovog članka, predsjednik Federacije, uz suglasnost dopredsjednika Federacije, ponovno će postupiti sukladno stavku (2) ovog članka.

(7) Ukoliko Vlada ne bude imenovana sukladno stavku (6) ovog članka, ili ukoliko Vladu imenovanu sukladno tom stavku ne potvrdi Zastupnički dom, izuzetno od odredbi članka IV.A.16, stavak (1), Parlament Federacije i kantonalne skupštine će se smatrati raspuštenim. Prijevremeni izbori će biti raspisani sukladno Izbornom zakonu BiH za Zastupnički dom Federacije i za kantonalne skupštine. Mandat predsjednika i dva dopredsjednika Federacije prestaje njihovim smjenjivanjem nakon ovih prijevremenih izbora.

Dosadašnji stavak (3) postaje stavak (8).